

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

Moslims aan de poort [p.4]

Gereformeerde Gemeente Gouda

In 1908 wordt er in Gouda een Vrije Gereformeerde Gemeente geïnstitueerd. Twee jaar later sluit deze gemeente zich aan bij de Gereformeerde Gemeenten. Tot 1936 worden de kerkdiensten in de zaal 'Oranje-Nederland' aan de Turfmarkt gehouden. Dan verhuist men naar een nieuw kerkgebouw aan het Stationsplein. Nadat alle kerkelijke goederen in 1959 aan de

Gereformeerde Gemeente in Nederland zijn toegewezen, kerkt men enkele jaren in de Gereformeerde Kerk aan de Turfmarkt. In 1965 betreft de gemeente een nieuwe kerk aan de Ronsseweg. Het huidige kerkgebouw (met bijna 1200 zitplaatsen) wordt in 2008 betrokken. Sinds 2000 wordt de gemeente gediend door ds. G. Clements. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1628.

31/03/2016
jaargang 94

nr **27**

Paasonderwijs van Christus zelf

Wie kan het beste onderwijs geven over het Middelaarswerk dan Christus Zelf? Hij is het, Die de Emmaüsgangers onderweg tussen Jeruzalem en Emmaüs dat onderwijs gaf. Zij behoorden niet tot de discipelen maar tot de kring van de volgelingen van Jezus.

Moest de Christus niet deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?
Luk. 24:26

Eén van hen droeg de naam Kléopas. Hoe de ander heette is ons onbekend. In ieder geval waren het kinderen van God, die zich aan de Zaligmaker verbonden wisten. Er was diepe droefheid. Jezus was gekruisigd en begraven. Hun hoop was vergaan. Daarover spraken zij samen onderweg. Zij misten Jezus. Kinderen Gods verstaan elkaar ook vanuit hun gemis. En dan plotseling verscheen daar Die Onbekende, Die hen vroeg waarover zij zo druk spraken en waarover zij zo diep bedroefd waren. Ze hebben Hem heel hun hart verklaard. Wat kan de Zaligmaker het hart van de Zijnen wonderlijk opentrekken, zodat heel hun hart voor Hem wordt uitgestort. Alles wat in hun hart leefde over Jezus, hoe Hij overgeleverd en gekruisigd was, nu al weer drie dagen geleden, hebben zij voor Die Onbekende neergelegd. Al hun droefheid, heel hun hopeloosheid, hebben zij samengevat in de woorden: "Wij hoopten, dat Hij was Degene, Die Israël verlossen zou" (vers 21). Zij hoopten het, maar ach, hun hoop was vergaan. Zeker, er was de boodschap van de vrouwen geweest en sommige van de discipelen waren naar het graf gegaan, "maar Hem zagen zij niet" (vers 24).

Christus heeft daarop Zijn mond geopend om hen te onderwijzen. Het is Zijn liefste werk om zondaren, die naar Hem bedroefd zijn en die met zoveel onbeantwoorde vragen lopen, te onderwijzen. Zeker, eerst sprak Hij bestraffende woorden en noemde hen "onverstandigen en tragen van hart". Hadden de profeten niet van de komende Christus gesproken? Had Jesaja niet gezegd, dat Hij afgesneden zou worden uit het land der levenden om de overtreding

ds. J.J. van Eckeveld,
Zeist

Zijns volks? (Jes. 53:8). Wat zijn we toch blind voor het priesterlijke werk van de Zaligmaker. Er zijn zondaren, die ontdekt werden aan hun zonden en in die hartelijke droefheid naar God tot de Heere zijn uitgegaan, die weleens moed gekregen hebben in hun hopeloosheid uit het Woord des Heeren, maar die het Middelaarswerk van de lijdende en stervende Christus niet verstaan.

Weet u wat het probleem was bij de Emmaüsgangers? Ze waren niet vreemd gebleven van de profetische bediening van Christus, maar Zijn priesterlijk werk verstonden zij niet. Het was in zeker opzicht bij hen als bij Petrus, die Jezus had beleeden als de Christus bij Wie de woorden des eeuwigen levens waren. Zo was het bij al de discipelen. Zij hadden de kracht van het Woord in de profetische bediening van Christus leren verstaan. Dat had hen aan de Christus verbonden. Maar toen Hij ging spreken over Zijn lijden en sterven was Petrus de tolk van hen allen, toen hij zei: Dat zal u geenszins geschieden! Bij deze Emmaüsgangers was het niet anders. Met het sterven van Christus verging hun hoop.

Maar let nu eens op het onderwijs van de Zaligmaker: "Moest de Christus niet deze dingen lijden?" Het moest! Waarom? Het moest vanwege het welbehagen van de Vader waarin heel het plan der zaligheid is uitgedacht. Het moest vanwege het heilig recht van God, dat voldoening eiste. Het moest omdat de schuld betaald moest worden en de zonde verzoend. Het moest om de weg te banen waarlangs schuldige zondaren met God verzoend kunnen worden. Het moest omdat al Gods deugden verheerlijkt moesten worden. Daarom dat kruis. Daarom dat graf. Maar daarom ook de boodschap van de vrouwen, dat Hij leeft. "Moest de Christus niet ... alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?" Langs de weg van het kruis naar de kroon. Dat was de weg van Christus. Daarin heeft Hij die twee mannen onderwezen. Ze ontvingen onderwijs vanuit de Schriften over het priesterlijke werk van de Zaligmaker. Gods volk krijgt behoefte aan onderwijs uit de Schriften. Daardoor worden hart en ogen geopend voor de inhoud van Zijn Middelaarswerk. Onder de breking van het brood werden hun ogen geopend zodat zij Hem kenden. Hem zagen ze toen niet meer, maar hun hart "was brandende" in hen. Zo zijn ze in zalige blijdschap en verwondering teruggekeerd naar Jeruzalem om

In dit nummer

4 Moslims aan de poort [1]

8 Psalmen van Datheen [3]

20 Zal er herkenning zijn in de hemel?

- 2** Paasonderwijs van Christus zelf
- 3** Het geloof een vaste grond [13]
- 5** Vragen van een jongetje van tien
- 6** Commentaar:
Zie hoe alles hier verandert
- 7** Even maar
- 9** Ds. Neele verlaat redactie
- 10** Opvoeden in de lering en vermaning des Heeren
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten

de broeders te ontmoeten en met hen verblijd te zijn.

Wat hebben we nodig? We hebben de profetische bediening van Christus nodig om te leren wie wij door de zonde geworden zijn, om te leren wat het wil zeggen, dat God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. Dan ontvallen ons alle gronden om op te staan, want wie kan voor Gods rechtvaardigheid bestaan?

Maar we hebben die profetische bediening van Christus ook nodig om Zijn priesterlijk werk in Zijn bitter lijden en sterven te verstaan. De Christus moest die weg gaan. Hij moest lijden, wat de Zijnen verdienden. Hij moest met de misdadigers gerekend worden om misdadigers zalig te maken. Hij moest de dood in opdat doodschuldigen eeuwig zouden leven. Pasen predikt dat de Vader volkomen tevreden is met het offer van Christus, dat de schuld van Gods volk uit Gods boek is gedaan, dat Sion door recht verlost zal worden, dat Hij is opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. Zo kregen die Emmaüsgangers onderweg Paasonderwijs van die grote Profeet.

Hun hart ging branden onder dat onderwijs. Branden van liefde tot Hem, Die zondaren zozeer heeft liefgehad. De weg om Hem te leren kennen als de Koning van Pasen, als de Opstanding en het Leven, is een stervensweg. De Emmaüsgangers moesten sterven aan al hun verwachtingen ten aanzien van Christus!

Alle gronden buiten het priesterlijk werk van Christus moeten er radicaal aan. Dan blijft er aan onze kant niets anders over dan verlorenheid en dood. Maar eeuwig wonder dan uit Zijn mond dat Paasonderwijs te mogen horen: Ik leef en gij zult leven. Wat wordt Hij dan dierbaar en wat een zaligheid wordt er dan gesmaakt. "U dan, die gelooft, is Hij dierbaar." Wat de Koning van Pasen verworven heeft, komt al Gods kinderen ten goede, maar de troost wordt slechts gesmaakt voor zover we deze weldaad met een gelovig hart omhelzen (Antwoord 60 Heid. Cat.) Wat betekent Pasen voor u? Hoe vaak hebt u de Paasboodschap gehoord? Is uw hart weleens gaan branden vanwege Zijn spreken? Let toch op de Koning van Pasen. Hij heeft de dood overwonnen. Zou Hij de dood in uw hart dan niet weg kunnen nemen? Zoek Hem dan in Zijn Woord. Hij onderwijst zondaren immers vanuit de Schriften. De nodiging tot Hem gaat nog uit en op Zijn school is nog plaats. Voor wie? Voor "onverstandigen en tragen van hart".

Het geloof een vaste grond [13]

"Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet."

Hebreeën 11:1

God maakt in de belofte Zijn volk het beloofde goed deelachtig, en het geloof omhelst en rust in de Belover, Die niet liegen kan. Ja, zó vast en zeker, dat de twijfel wordt uitgesloten en de gelovige door het geloof een vaste grond zijner hoop heeft en een bewijs der ongeziene zaken. Het geloof doet dan ook in die gehoopte en ongeziene goederen leven. Dit toch is de eigenschap van het geloof, dat het, in tegenstelling met alle dorre verstandsbeschouwing, de ziel een dadelijk genot geeft van het beloofde goed, gelijk Abraham door het geloof de dag van Christus zag en zich er in verheugde.

Deze geestelijke blijdschap is de zielespijs van Gods kinderen, die hen vastelijk van de waarheid overreedt, hoe fel de bestrijding ook wezen moge. Hopend op deze vaste grond des geloofs, zeide David: 'Ik zal niet wankelen in eeuwigheid'. Hoe groot het beloofde goed ook is, aan een doemwaardig zondaar toegezegd, door het geloof omhelst Gods volk het en eigent het zich toe. Hoe zullen wij ooit iets verstaan van die dingen, die voor de wijzen en verstandigen verborgen zijn, dan door het waar, zaligmakend geloof.

Gedurig wankelen duizenden op aarde in een geloof dat door de resultaten van zogenaamde wetenschap wordt omver geworpen, omdat hun geloof geen wezenlijk bestaan van de dingen in hen schonk, en dus slechts was een oppervlakkig toestemmen van met het verdorven verstand toegestemde waarheden. Hier ligt de scheidslijn tussen het historisch en zaligmakend geloof, dat het ware geloof het bewijs in zich omdraagt van het bestaan der ongeziene dingen. God is De Onzienlijke, maar het geloof kent Hem, en overreedt ons innerlijk van Zijn bestaan.

Laat de atheïst smalen, God loochenen, laten alle vijanden van vrije genade Christus verwerpen, de Heilige Geest miskennen, met geestelijk en eeuwig leven spotten, en dwaas noemen het bestaan van iets aan te nemen, dat men niet ziet, sterker bewijs dan iemand leveren kan voor het bestaan der dingen, is het geloof voor het bestaan van het ongeziene. Deze eigenschap des geloofs oefent in het volk Gods zulk een kracht, dat dit volk tegen afval behoed en tot de eeuwige zaligheid bewaard wordt.

Och, of wij door het geloof de van God in Zijn Woord geopenbaarde zaken mochten kennen en het bewijs van het ongeziene door voortdurende oefening des geloofs, zo vastelijk in ons mochten omdragen, dat wij roemen mochten in de verdrukking en leven in die zekerheid dat geen verdrukking of benauwdheid, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard ons zal scheiden van de liefde Gods in Christus. Want het geloof wankelt niet. Het is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.

(wordt vervolgd)

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Moslims aan de poort [1]

Opmars van de islam

Hij had gepreekt over die bekende woorden uit Johannes 14:6. Nee, de Heere Jezus is niet een weg, maar de Weg, de enige Weg tot God. Dat kan van Mohammed niet gezegd worden, had hij benadrukt. Diezelfde week kreeg hij een briefje, geschreven in slecht Nederlands en ondertekend door ene Mohammed Ali.

ds. C. Sonneveld,
Krabbendijke

De inhoud was kort en zakelijk. 'Wij hebben gehoord wat jij van onze profeet hebt gezegd. Wij vergeten niet. Wij zijn in de opmars. Wacht maar tot wij de macht hebben in dit land. Dan ben jij één van de eersten die er aan gaat'. De dominee dacht aan een wrange grap, gooide het briefje in de prullenbak en schonk er verder geen aandacht meer aan. Nog geen twee maanden later gingen de Twin Towers naar beneden. Niet ver van waar de predikant woonde reden Marokkaanse jongeren al toeterend en juichend door de straten.

Explosieve groei

Was het grootspraak van Mohammed Ali of meende hij werkelijk wat hij schreef? Eén ding is duidelijk: de islam is bezig aan een vrijwel onstuitbare opmars. Dat geldt niet alleen Azië en Afrika, maar ook Amerika en Europa. Op dit moment zijn er 1,6 miljard moslims in de wereld. Als het huidige tempo aanhoudt zullen dat er in 2050 meer dan 2,7 miljard zijn (bijna 1/3 van de wereldbevolking). Aan het eind van deze eeuw kan de islam het christendom getalsmatig hebben ingehaald. Volgens het gezaghebbende Pew Research Center zal het aantal Europese christenen dan zijn afgenomen met 100 miljoen. Nu kunnen onderzoekers zich vergissen en komen prognoses niet altijd uit. Gelukkig ligt de toekomst in Gods hand. Als Hij het wil, ontstaat er zelfs een opwekking onder Joden en heidenen. Dat neemt echter niet weg dat de Bijbel spreekt over een grote afval en de opkomst van vele valse profeten in de eindtijd. Wat dat betreft zijn er zorgwekkende ontwikkelingen. Ongeveer 5 % van de Europese bevolking is thans moslim. Rekenen we Rusland en Turkije mee, dan ligt dat percentage nog

De islam is in de opmars. Ze mag allerlei vormen hebben, maar haar groei is explosief en haar zending doelgericht.

een stuk hoger. De helft van alle Europese moslims (ruim 40 miljoen) bevindt zich in Rusland. In Duitsland wonen inmiddels meer moslims dan in Libanon. In Nederland is momenteel een kleine 6 % moslim. Terwijl in 1950 de teller op nul stond, waren er 40 jaar later al 450.000 islamieten en zijn dat er intussen 1,1 miljoen. Dat aantal blijft maar groeien, zowel door geboorteaanwas als door de vluchtelingenstroom. In dit jaar komen er 100.000 asielzoekers bij, vooral moslims. Krijgt Mohammed Ali misschien toch gelijk?

Doelgerichte zending

Daarnaast is er ook sprake van islamzending. Tientallen miljarden zijn er sinds de jaren zeventig besteed aan de verspreiding van de strenge islam. Over de hele wereld bestaan islamitische centra die gesponsord worden vanuit het Midden-Oosten. Het Saoedische koningshuis en IS staan lijnrecht tegenover elkaar, maar beide partijen zijn soennitisch en

hangen het wahabisme aan, de puurste vorm van de islam.

Waarom zet het rijke Saoedi-Arabië de deur voor moslimvluchtelingen uit het Midden-Oosten niet wagenwijd open? De reden: de regering wil geen onrust en veel vluchtelingen zijn geen soennieten. Maar er is nog een reden. Een lid van de koninklijke familie zei onlangs: 'Het is beter dat we geld geven aan moslims die in Duitsland wonen zodat zij nog eens 200 moskeeën kunnen bouwen.'

In deze zendingsdrang staat Saoedi-Arabië overigens niet alleen. In 1980 sprak de Islamraad voor Europa uit: 'De islam is een geloof, een levenswijze en een beweging die zich richt op de oprichting van de islamitische wereldorde'. De greep van de islam naar Europa is zowel religieus als politiek van aard. De Tweede Kamer maakt zich steeds meer zorgen over de invloed van salafistische organisaties in ons land. Deze fundamentalistische stroming weet via de sociale media ook veel jongeren te bespelen. Inderdaad, de islam is in de opmars. Ze mag allerlei vormen hebben, maar haar groei is explosief en haar zending doelgericht.

Verkeerde inschattingen

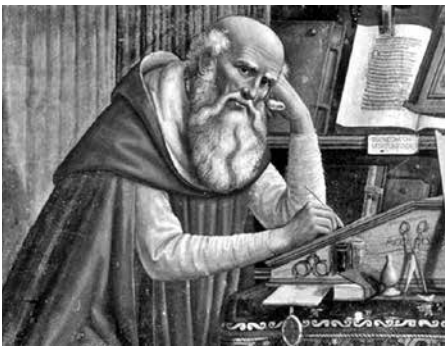
In het jaar 1867 schreef J.C. Ryle een boek dat in 1993 in Nederland verscheen onder de titel "Verwacht u Hem?" Volgens de bisschop is er alle reden om optimistisch te zijn. In het verleden waren de Turken sterk en bedreigden zij Europa. 'Nu is echter alles veranderd. Zonder veel uiterlijk machtsvertoon is de Mohammedaanse kracht geleidelijk weggeëbd'. Ja, 'de dagen van het onverdraagzame mohammedanisme lijken geteld' (pag. 69). Aldus Ryle. Wie zegt hem dit, 150 jaar later, nog na? Ook enkele voormannen van de Nadere Reformatie spraken vol verwachting over een heilrijke toekomst voor "het zaad van Ismaël". Tijdens het Reveil leefden zulke gedachten nog sterker. Bilderdijk, Groen van Prinsterer en Da Costa drukten zich bijna naïef uit. Zo blijkt maar weer dat ook de besten de dingen verkeerd kunnen inschatten. Vandaag is Turkije aan het islamiseren. En volgens sommigen verandert Europa gaandeweg in "Eurabië".

(wordt vervolgd)

Vragen van een jongetje van tien

Omgaan met het syndroom van Asperger

Waar kwam het water vandaan bij de zondvloed en waar is het daarna gebleven? Hoe kan Jezus lichamelijk wederkomen voor ieders oog, terwijl de aarde rond is? Wat deed God voordat Hij de wereld schiep? Hoe zijn genade en plicht met elkaar te rijmen?

Van de apologetische werken die ik las, maakten die van Augustinus de meeste indruk.

Zijn dit de vragen van een brutale jongen of van een eigenwijze student die het zijn ouders of catechiseermeester moeilijk wil maken? Nee, dit waren de vragen van een jongetje van tien jaar, een jongetje die het syndroom van Asperger heeft én hoogbegaafd is. Door zijn Asperger-syndroom denkt hij heel anders dan andere mensen en stelt hij zichzelf veel vragen. Door zijn hoogbegaafdheid gebeurt alles op topniveau.

Dit jongetje was ik. Asperger en hoogbegaafdheid, een combinatie die veel voorkomt, heeft grote invloed op heel je leven. Hier wil ik iets schrijven welke invloed het heeft op het geloof.

Toen ik ouder werd, werden veel dingen van het geloof moeilijker. Het aantal vragen nam toe, evenals de moeilijkheidsgraad. Bovendien kreeg ik veel kennis, waardoor ik op catechisatie niets wijzer werd. Maar de dingen die ik zo graag wilde weten, werden nooit aangeroerd. En als ik een vraag

stelde, begreep men mijn vraag niet, of men wist geen antwoord. Bij de catechismus-preek is het niet anders. Als ik erover klaagde, verweet men mij ondankbaarheid over mijn grote verstand. Toch ontbrak het me niet aan ernst, integendeel, ik heb jarenlang de bijnaam 'farizeeër' gehad, vanwege mijn ernst en gehoorzaamheid.

In mijn zoektocht naar ontknoping van raadsels kreeg ik overal drie standaardantwoorden, thuis, op catechisatie, van de dominee, en overal.

1. We hebben een geloofsleer, geen begripsleer.
2. De verborgen dingen zijn voor God.
3. God heeft deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen, en heeft ze de kindekens geopenbaard.

Het klinkt heel Schriftuurlijk, maar wat deed het pijn. Voor hen was het gemakkelijk. Mijn mond was gesnoerd, maar ik bleef over met de brokken, zo voelde het. De eerste twee antwoorden deden me denken dat het geloof moeilijke vragen angstvallig uit de weg moet gaan, anders zondig je. Daarnaast kreeg ik ook een gevoel van onmacht; ik kan nergens oppervlakkig over denken, ook niet over het geloof. Het laatste antwoord deed het meest pijn. Omdat het ontelbare keren gezegd werd, leek het alsof dit de enige boodschap was die men mij mee kon geven: een moeilijke vraag? Nee joh, je moet als een kind zijn, God wil geen wijze en nieuwsgierige mensen, alleen maar domme. Denk je nog zo moeilijk? Nee, zo word je niet zalig!

Maar ik kan toch mijn Asperger en hoogbegaafdheid niet wegnemen? Ik heb zelfs een

poos rondgelopen met het plan om met een bijl of zware hamer mijn hoofd in te slaan, in de hoop dom te worden en dan toch zalig te kunnen worden.

Later ging de wetenschap me steeds meer trekken. Het spanningsveld met geloof kwam steeds meer op me af. En ja, als het geloof en het scheppingsverhaal alleen stoelt op eenvoudigheid, terwijl de wetenschap en de evolutietheorie gebaseerd zijn op wijsheid, wat is dan aannemelijker? Ik maakte de balans op. Beetje bij beetje week het geloof uit mijn hart.

Totdat ik apologetische werken tegenkwam, waarbij die van Augustinus de meeste indruk maakten. Moeilijkheden met het geloof die niet-christenen aanleiding gaven tot spot en in deze apologetische werken behandeld werden, bleken ook mijn raadsels te zijn. Raadsels die altijd te goddeloos waren om uit te spreken, werden opeens verklaard. De hoop ooit een God te vinden Die echt bestaat, neemt toe. Het geloof lijkt toch ook in mijn hart te passen.

Waarom schrijf ik dit? Niet voor mezelf, maar voor vele anderen die lijken op mij en het ook zo kunnen ervaren. Ook voor ambtsdragers die hier niet goed mee weten om te gaan. Daarom enkele adviezen:

Aan mijn soort mensen:

- Lees apologetische werken, jouw vragen staan erin!
- Ga naar een reformatische studentenvereniging. Je vindt er mensen die én intelligent én serieus zijn met het geloof.
- Als je meer wilt weten dan bij de catechismus-preek wordt verteld, lees dan diepgaande dogmatische werken, zoals de Redelijke Godsdienst of de Institutie.
- Zoek boeken en andere literatuur over de dingen die jou interesseren.

Aan ouders en ambtsdragers:

- Wees vriendelijk en meelevend.
- Herken het probleem. Weet u als ambtsdrager weinig over Asperger en/of hoogbegaafdheid? Neem de tijd het te onderzoeken.
- Neem vragen serieus. Besef dat deze mensen het niet spottend bedoelen, maar serieus menen.
- Gebruik niet de standaardantwoorden, die kennen ze al. De antwoorden zijn dan wel bijbels, maar naar ik meen, niet altijd op hun plaats, zeker niet wanneer er geen goede exegese bij wordt gegeven.
- Stel interessante moeilijke vragen terug. Waarschijnlijk bent u de eerste in hun leven die dit doet. Dat is de manier om hen in de Bijbel te laten spitten!

Ingezonden door een jonge lezer

Zie hoe alles hier verandert [1]

Ondanks zijn hoge leeftijd (84) is de godsdienstsocioloog prof. dr. G. Dekker, nog steeds actief. Bekendheid kreeg hij onder meer door zijn geruchtmakende studie "De stille revolutie" uit 1992. Die ging over de ingrijpende verschuivingen in de Gereformeerde Kerken.

C.S.L. Janse,
Apeldoorn

Drie jaar geleden publiceerde hij een boek dat de ontwikkelingen in de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt analyseerde. "De doorgaande revolutie" heette dat. Thans verscheen een studie waarin ook de kleinere kerkverbanden van gereformeerde signatuur, waaronder de Gereformeerde Gemeenten, aan bod komen. Die kreeg de veelzeggende titel mee: "Zie hoe alles hier verandert".

Ook nu begint hij met een uitvoerige analyse van de veranderingen in de naoorlogse Gereformeerde Kerken, waarbij de gereformeerde Schriftbeschouwing en de binding aan de belijdenis volstrekt verloren gingen. Hij doet dit aan de hand van de inhoud van het progressieve tijdschrift "Voorlopig". Onder andere dr. Kuitert maakte deel uit van de redactie.

Driedeling

Vervolgens stelt hij de vraag in hoeverre die veranderingen inmid-

dels ook zijn doorgedrongen in de kleinere kerken die zich gereformeerd noemen. Ook de Gereformeerde Bond komt hier in beeld.

Dekker hanteert daarbij een driedeling. Die het verst in deze ontwikkeling zijn, betitelt hij als 'modern gereformeerd'. Vroeger reserveerde hij deze benaming voor de grote Gereformeerde Kerken. Thans kunnen ook de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt en de Nederlands gereformeerden daartoe gerekend worden.

Het minst beïnvloed door de moderne cultuur zijn de bevindelijke groeperingen: de Gereformeerde Gemeenten, de Gereformeerde Gemeenten in Nederland en de Oud Gereformeerde Gemeenten. In zijn studie beperkt hij zich verder tot ons kerkverband.

De Gereformeerde Bond, de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Hersteld Hervormde Kerk typeert hij als gemengd orthodox-bevindelijke groeperingen. Zij vormen als het ware een tussengebied. De moderne ontwikkelingen zijn daar onmiskenbaar sterker dan bij de Gereformeerde Gemeenten, maar minder sterk dan bij de vrijgemaakten.

Daarbij realiseert hij zich wel dat met name de Christelijke Gereformeerde Kerken een zeer heterogeen karakter dragen. Een deel daarvan zou je – volgens Dekker – zonder meer als modern gereformeerd kunnen betitelen. Plaatselijk heeft er soms een vergaande integratie plaatsgevonden met de Nederlands gereformeerden en/of de vrijgemaakten.

Hier en nu

Wat zijn dan de ingrijpende veranderingen op het gebied van kerk en godsdienst die Dekker in de brede gereformeerde gezindte signaleert? Veranderingen die duidelijk samenhangen met allerlei ontwikkelingen in de hedendaagse samenleving. In een bijlage achterin het boek heeft hij dat allemaal nog eens op een rijtje gezet.

Het geloofsleven is tegenwoordig minder gericht op God en meer op mens en wereld. Er is een sterkere gerichtheid op het hier en nu in plaats van op het hiernamaals. Gereformeerden gaan tegenwoordig ook anders om met de Bijbel. De nadruk ligt meer op de menselijke factor bij het ontstaan en verstaan van de Bijbel. Het gezag van de Bijbel is daardoor afgenomen.

Er is een sterkere gerichtheid op het hier en nu in plaats van op het hiernamaals.

Persoonlijk

Evenzo is het belang van de leer en de belijdenis ingrijpend verminderd. Het gaat nu veel meer om het leven en het handelen. De kerk is niet langer meer een plaats waar met gezag gesproken wordt over leer en leven.

Geen wonder dat er een groeiende onzekerheid en twijfel bestaat inzake het geloof en het geloven. Daarbij neemt men steeds meer afstand van de gereformeerde traditie en de vroegere zekerheden.

Veranderingen

Het zal duidelijk zijn dat het hier gaat om ingrijpende veranderingen op heel wezenlijke punten. Veranderingen in geloofsopvattingen en daarmee samenhangend ook in levensgedrag en ethische standpunten. Geen wonder dat wij een steeds grotere afstand ervaren tot de kerken die hierin meegaan.

Bij alle fundamentele bezwaren tegen het geestelijk klimaat in de vooroorlogse Gereformeerde Kerken was daar toch altijd nog een bepaalde herkenning als het ging om het Schriftgezag en ten aanzien van de gereformeerde leer en levensstijl.

In later jaren was dat er onmiskenbaar ten opzichte van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt. Helaas is dat voor een groot deel wegge gevallen. Wie kennis neemt van het Nederlands Dagblad of van recente publicaties uit de kring van de Theologische Universiteit Kampen, moet dat keer op keer constateren.

Ruim 20 jaar geleden had prof. Dekker al voorspeld dat de vrijgemaakten met een zekere tijdsvertraging de grote Gereformeerde Kerken achterna zouden gaan. Helaas heeft hij daarin duidelijk gelijk gekregen.

'Wat voor de mensen die volwassen werden in de jaren zestig nog vanzelfsprekend was, is het allang niet meer voor de jongere generaties', zo werd nog niet zo lang geleden geconstateerd in het jaarboek van de vrijgemaakte kerken.

Dekker wijst er ook op dat de geloofsorientatie van veel vrijgemaakten een sterk evangelisch karakter is gaan vertonen. Hij ziet dat als een aanpassing bij uitstek aan de veranderende 'cultuur waarin de ervaring en het gevoel en de persoonlijke ont-plooiing zo'n belangrijke plaats innemen'.

(wordt vervolgd)

U hebt waarschijnlijk - net als ik - een stempas gekregen om tijdens een referendum op 6 april uw stem uit te brengen. U mag van me weten, dat ik helemaal geen politiek bloed in mijn aderen heb. In de NGB artikel 36 gaat het over onze houding t.o.v. onze overheid. In lijn met dit artikel ga ik dus altijd stemmen, als de overheid mij oproept. Maar is dát nu ook het geval? Het onderstaande is niet meer dan wat persoonlijke overwegingen waarom ik *niet* ga. Misschien dat het u ook aan het denken zet door bepaalde argumenten. Misschien ook niet en komt u tot een andere afweging. Dat laat ik graag aan uzelf over. Maar laat ik wel helder zijn: ik hoop dat dit referendum de minimumdrempel niet haalt. Maar dit is zeker geen stemadvies namens de redactie van De Saambinder. Wel heb ik van bevriende (en deskundige!) zijde wat hulp gekregen. Anders zou het stukje nog veel korter geworden zijn...

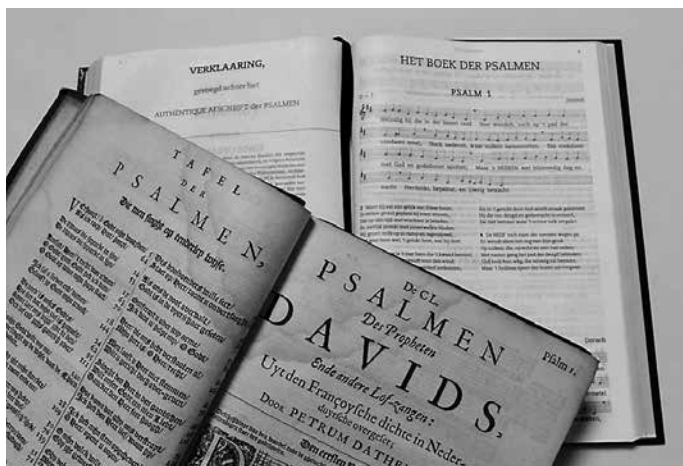
Principieel sta ik in het algemeen negatief tegenover referenda. Die zijn namelijk bij uitstek een symptoom van volkssoevereiniteit en als zodanig ook één van de kroonjuwelen van D66. Dat betekent niet dat ik nooit aan een referendum zou deelnemen. Maar dan moet het wel gaan om een principieel punt, waarover de regering ons oordeel vraagt. Dat is hier echter duidelijk niet het geval. Dit referendum gaat over de goedkeuring van een soort handelsverdrag tussen de EU en de Oekraïne, dat overigens al lang door de Tweede Kamer is goedgekeurd. Een actiegroep 'Geen stijl' heeft met behulp van de nieuwe referendumwet kans gezien om dit verdrag alsnog aan een referendum te onderwerpen. En deze actiegroep wil dit gebruiken als drukmiddel tegen verdere uitbreiding van de EU. Nu zijn we daar ook niet voor, maar dit is nu zakelijk niet aan de orde. Voor of tegen stemmen wordt dus vooral gezien als een soort opiniepeiling over de EU. Maar dat is erg oneigenlijk. Bovendien is dit referendum niet beslissend maar raadplegend; de regering kan de uitslag dus zondermeer naast zich neerleggen. Eén en ander betekent dat dit hele referendum - waar miljoenen aan worden uitgegeven en dat alleen maar tot verwarring leidt - feitelijk niets anders is dan een verkapt opiniepeiling over iets wat niet aan de orde is. Overigens, als de opkomst lager is dan 30% telt het helemaal niet.

Het bovenstaande heeft me er dus toe gebracht om niet te gaan stemmen. Zoals in de laatste Banier vermeld, beperkt de SGP zich tot de mededeling dat men niet zal oproepen om te gaan stemmen. Ieder moet dat zelf maar uitmaken. Ik wil niet actievoerderig overkomen. Alleen u laten delen in de argumenten voor mijn persoonlijke stellingname. Want in het koor van D66 over referenda meezingen, nee, dat doe ik dus niet. Wat we beter kunnen doen, lezen we ook in het bovengenoemde artikel 36 van onze geloofsbelijdenis: onze overheden te respecteren en... voortdurend voor hen bidden, opdat de Heere hen leiden wil in al hun taken. Want dát blijkt echt nodig in deze verwarrende tijd!

v. A.

De Psalmen van Datheen [3]

Datheens berijming bleef in gebruik totdat de kerk in 1773 een nieuwe presenteerde.

Onder de tegenstanders van "Datheen" behoorden intellectuelen zoals de dichter P.C. Hooft, en Jodocus van Lodenstein, een vertegenwoordiger van de Nadere Reformatie. Zijn bundel is uiteindelijk wel door de meeste Nederlandse doopsgezinden ingevoerd.

C.R. van den Berg,
Zwijndrecht

Interessant is de poging in de 18de eeuw van Hendrik Ghysen, die een nieuwe psalmbundel maakte door uit berijmingen van anderen regels op te nemen die hij geslaagd vond...

Jacobus Revius was in de 17de eeuw bereid aan de bezwaren tegen Datheen tegemoet te komen door de psalmbundel te reviseren. Hij kwam er achter dat dit een moeilijk karwei was: (ik) 'moet wel bekennen, dat ick int werc getreden zijnde, bevonden hebbe vry wat meer daer toe te behoren dan ic my inden aenvanck hadde ingebeeld'. Hij lette op theologische en dichterlijke aspecten, zoals "stoptappen", waarmee Datheen regels vol maakte, of rijnmend maakte.

Revius had meer dichterstalent. Hoewel hij de eer aan Datheen liet, kan gesteld worden dat het bijna een nieuwe berijming werd. Jammer dat deze nooit ingevoerd is: doordat de Staten-Generaal weigerden een Nationale Synode bijeen te laten roepen, ontbrak het aan mogelijkheden tot invoering van dit verbeterde werk. Zelfs de Provinciale Synode van Overijssel liet de dominee uit Dventer in de kou staan. Het gewone kerkvolk had er ook allerm minst behoefte aan. Daarom bleef Datheens berijming in gebruik, tot de kerk in 1773 een nieuwe presenteerde.

De afgescheidenen

Na 1834 kwam de vraag naar voren of de afgescheidenen de berijming van Datheen zouden herinvoeren. De meningen liepen

uiteen. In het noorden was "1773" al enkele generaties in gebruik en de behoefte aan herinvoering niet groot. Maar er waren ook afgescheidenen die aan Datheen de voorkeur gaven. Met name in Zeeland en Zuid-Holland hadden zij weinig waardering voor "1773". Tot de grote voorstanders van "de oude rijm" behoorde ds. H.J. Budding. Toen zowel bij de kruisgezinden als de ledeboerianen in 1907 de bereidheid bestond tot fusie binnen een nieuw kerkverband - de Gereformeerde Gemeenten - was de keuze van de psalmen een punt van gewicht. Meestal zongen de ledeboerianen namelijk Datheen. Maar bij de kruisgezinden was dat niet zo. Verstandig was het besluit om dit aan de plaatselijke gemeenten over te laten. In de loop van de tijd is het aantal gemeenten dat uit Datheen zong, sterk in aantal afgenomen.

De bundel is nog altijd verkrijgbaar, onder andere bij de Gereformeerde Bijbelstichting. Enige reformatorische basisscholen laten de ouders en kinderen vrij in hun keuze. Zodra de jeugd naar het middelbaar onderwijs gaat, komt alleen "1773" in beeld. Het is niet onmogelijk dat mede door de komst van reformatorische scholen de eerste reformatorische psalmbundel op den duur uit de eredienst zal verdwijnen. Dat kunnen ook "Datheen-psalmavonden", die van tijd tot tijd regionaal worden belegd, waarschijnlijk niet verhinderen. Het leren van een aantal mooie verzen uit "de oude rijm" zal hopelijk wel tot de traditie blijven, of nog gaan behoren. Want Datheens bundel heeft ook zeer mooie verzen!

En Datheen zelf?

In 1585 was Datheen terug in Gent en publiceerde "Een Christelijcke t'samensprakinge uyt Godes Woort". Aan Elizabeth de Grave, een volgeling van de wederdopers, legde hij, toen zij uit de "vermaning" kwam, de gereformeerde leer uit.

Helaas koos Datheen in Gent partij voor de "volksmenner" jonker Jan van Hembyze. Diens verradersrol doorzag hij aanvaankelijk helaas niet. Daarnaast ontstond er een ernstig geschil met Willem van Oranje, die in de vrijheidsstrijd naar de hulp van de Fransman Frans, hertog van Anjou, broer van koning Hendrik III, streefde. Volgens Oranje moesten Nederlanders vrij zijn in hun geloofskeuze. Hij streefde naar een brede coalitie tegen Philips II.

De wens van Datheen was een staat naar Geneefs model. Er ontstonden wrijvingen en misverstanden en Datheen viel in ongenade. Het is helaas nooit goed gekomen. In

1584, na de moord op Oranje, belandde hij te Utrecht in de gevangenis. Men probeerde hem zelfs te vergiftigen! Na zijn ontslag speelde hij - op last van Maurits - geen rol meer en verliet het land voorgoed.

Als Petrus Montanus woonde hij enkele jaren in Sleeswijk-Holstein en Oost-Duitsland en moest hij zijn ware identiteit voor de lutherse bevolking verbergen. In zijn klooster had hij zich in de medicijnen bekwaamd en kon als arts werkzaam zijn. Spijtig was dat hij een verkeerde keus deed. Hoewel voor kortere tijd, kwam hij onder de bekoring van de wederdoper David Jorisz, en dit werd in de Nederlanden bij geruchte bekend.

Enige predikanten, zoals Menso Alting, die hem in Heidelberg meegemaakt had, bezochten hem. Datheen beleed schuld en was inmiddels berouwvol teruggekeerd tot de gereformeerde leer. Op 17 maart 1588 stierf hij in Elblag, dat nu in Polen ligt.

(slot)

Datheen

Zie hier een boekje klein
met "psalmen van Datheen",
door 't voorgeslacht gezongen.
Ze deden 't hart zo goed
in voor- en tegenspoed;
't was adem voor de longen.

't Is waar: 't was kreupelrijm,
maar zo vol heilgeheim,
dat vorm geen aanstoot baarde.
't Werd anders toen
men lette op meer fatsoen:
Datheen verloor in waarde.

De "nieuwe rijm" verscheen,
de psalmen algemeen
bekend en nog gezongen.
Doordat hun vorm was schoon,
beschaafder ook van toon,
zijn de oude bijna gans verdrongen.

Vergeten wij toch niet
het stoere, oude lied,
voor eeuwen aangeheven
in kerk en kerkerkot,
op hotmijt en schavot;
het sprankelde van leven.

(Dichter onbekend)

Ds. Neele verlaat redactie

Het lijkt wel een niet te stuiten proces. De slopende ziekte van onze geliefde broeder ds. C. Neele gaat maar door. Op een sluipende wijze, die zich veelal aan het oog van de buitenwereld onttrekt. Maar die allereerst door hemzelf, en niet minder ook door zijn vrouw en gezin pijnlijk wordt doormaakt.

We wisten dat hij deze maand in het Erasmus MC te Rotterdam moest worden opgenomen vanwege zijn ademhaling. Maar intussen zijn er weer behoorlijk ernstige complicaties bij gekomen: epilepsie-aanvallen. Het blijkt voornamelijk niet (meer) mogelijk de gemeente van Poortugaal te dienen.

Na lang overwegen en worstelen heeft hij inmiddels aangegeven ook met het werk voor De Saambinder te moeten stoppen. Dit is - begrijpelijk - een moeilijke beslissing; steeds maar weer stappen terug te zetten. Ons hart bloedt wanneer we dit gadeslaan. Maar wij mensjes staan zo machteloos. Daarom mogen we hem en zijn gezin wel van harte aanbevelen in het gebed

van de gemeenten, waaraan hij zich zo nauw verbonden weet en die hij zo graag met al zijn krachten zou willen dienen. Daarom heeft hij ons gebed zo dringend nodig! Want waar moet anders de hulp en kracht in 'de pastorie van Poortugaal' dagelijks vandaan komen? De levenskracht, de levensmoed en vooral de levensgenade.

Voor de gemeente van Poortugaal mogen we wel vriendelijk aan de broeders predikanten vragen om met elkaar te voorzien in de kansel die nu zo leeg is. Met respect vermelden we hier hoe liefdevol en trouw de broeders van de kerkenraad van Poortugaal hem in deze jaren en wegen terzijde staan. Als redactie danken we hem voor zijn inzet voor De Saambinder. Zo graag hadden we zijn redactionele arbeid voortgezet gezien!

Wat ons kerkelijk blad betreft zal de redactie en het deputaatschap zich moeten gaan beraden op de nadere invulling van de werkzaamheden van ds. Neele: de coördinatie van de meditaties, de verzorging van pastoriezorgen, (samen met onze redactiesecretaris) medeverantwoordelijk voor kerknieuws en berichten. Want dit wekelijks terugkerende werk mag niet stagneren. Voornamelijk zal de redactie hier met elkaar zorg voor dragen. Voor de verdeling van de werkzaamheden verwijzen we u naar de colofon op de voorlaatste pagina.

De Heere zij onze broeder Neele een Toevlucht en een Sterkte. Zoals dat in het verleden waar was: krachtiglijk bevonden een Hulp in benauwheden. Dat is immers in Aagtekerke (1999), in Lisse (2004) en Poortugaal (2011) gebleken. De grond daarvoor, ook voor de onbekende toekomst, ligt in de naam van Gods Gezalfde. Die is en blijft Wonderlijk en Raad. Hij alleen zij dag en nacht zijn Hoop!

Namens het deputaatschap en de redactie,
v. A.

Opvoeden in de lering en vermaning des Heeren

Het is altijd een gewichtig moment als ouders hun ja-woord geven bij de doop van hun kinderen. In de eerste plaats omdat het een belofte is die voor het aangezicht van de Heere wordt gegeven. Maar ook de inhoud van het ja-woord op de drie vragen weegt.

Werkgroep Gezin van
het Deputaatschap
KGJO

Opvoeden in de lijn van de doopbelofte is niet zomaar iets. Het is goed als kerkenraad en gemeenteleden naar mogelijkheden zoeken om een Bijbelse opvoeding van de kinderen van de gemeente handen en voeten te geven.

Aan de lichamelijke verzorging van onze kinderen beginnen we direct na de geboorte. Hoe is het met de zorg voor hun ziel? Beseffen we de eeuwigheidswaarde van een kind? Als het goed is, wordt dat zichtbaar in wat we met hen doen, hoe we hen opvoeden, hoeveel tijd we met hen doorbrengen en hoe we die met hen besteden. Het huwelijksformulier noemt de eer van God en de zaligheid van het kind immers als opvoedingsdoelen.

Het is gemakkelijk om aan de opvoeding te beginnen zonder te weten waar het heen gaat. Het gevaar is dan groot dat ouders op een gegeven moment opgeslokt worden door de dagelijkse bezigheden. Allerlei andere dingen die juist belangrijk zijn, schieten er gemakkelijk bij in. Als kinderen de school- en speeltijd eens zouden afzetten tegenover de tijd die hun ouders met hen over de wezenlijke dingen spreken, hoe zou die rekensom er dan uit zien?

Tijd en discipline

De godsdienstige opvoeding mag tijd kos-

ten. Waar kunnen ouders beter hun tijd in stoppen dan in het gezin? De wereld wordt niet moe de kostbare tijd van gezinsleden op te eisen. Laten opvoeders de discipline opbrengen om de (godsdienstige) opvoeding van hun kinderen een centrale plaats in het gezin te geven. De godsdienstige opvoeding mag geen sluitpost worden. Het is niet altijd gemakkelijk te organiseren in de gezinnen, maar als we weten dat de Heere werkt in de weg van de middelen, durven we deze middelen dan ongebruikt te laten? Gelukkig is de Heere niet van ouders afhankelijk. Hij gaat niet dankzij, maar ondanks hen door met Zijn werk in harten. Dat pleit ouders echter niet vrij van hun opdracht. De verantwoordelijkheid ervoor ligt bij hen. De Heere heeft die verantwoordelijkheid op hun schouders gelegd en geeft middelen die daaraan kunnen bijdragen. Niet in eigen kracht, want van ouders uit bezien is het een onmogelijke opdracht. Maar alleen in Zijn kracht. Uit genade.

Opvoedgroepen

In een kerkelijke gemeente kan op verschillende manieren aandacht zijn voor opvoedingsvraagstukken en kunnen er handvatten aan ouders worden gegeven. De ene gemeente doet dit in de vorm van een gemeenteavond voor ouders en jon-

geren, een andere gemeente in de vorm van een opvoedingscursus. Elke gemeente kiest haar eigen aanpak.

In een aantal gemeenten zijn onder de verantwoordelijkheid van de kerkenraad zogenoemde opvoedgroepen gestart, waar ouders spreken over thema's als de omgang met Gods Woord, bidden, kerkgang, zondagsbesteding, maar ook over praktische aspecten van de opvoeding, bijvoorbeeld kleding, mediagebruik, regels in het gezin. Het is goed als ouders elkaar opzoeken om bij een open Bijbel te spreken over de dagelijkse opvoeding van hun kinderen. Op die manier kunnen ouders elkaar steun bieden en wordt er tijd vrijgemaakt om bewust na te denken over de opvoeding.

In de gemeenten waar de groepen gestart zijn, is men tevreden over het verloop ervan. Ouders voelen zich gesteund, omdat zij merken dat andere ouders tegen dezelfde vragen aanlopen. Ook ervaart men dat het deelnemen aan een groep handvatten biedt voor de eigen dagelijkse opvoedingspraktijk.

Materiaal

Omdat gebleken is dat er behoefte bestaat aan materiaal dat in de opvoedgroepen gebruikt kan worden, wordt door Werkgroep Gezin van het Deputaatschap Kerk, Gezin, Jeugd en Onderwijs (KGJO) samen met de CGO, de Jeugdbond en de Vluchtheuvel, gewerkt aan materiaalbladen. Elk materiaalblad heeft zijn eigen onderwerp, zoals Bijbellezen met kinderen, gewetensvorming, regels en grenzen stellen, mediaopvoeding, verliefdheid en relatievorming. Voor ouders met kinderen op de basisschool en ouders met kinderen in de puberleefstijd worden verschillende bladen ontwikkeld. Deze materiaalbladen komen over enkele maanden beschikbaar.

Daarnaast wordt gewerkt aan een training voor groepsleiders. De praktijk wijst uit dat het leiden van een gesprek bepaalde vaardigheden vraagt. Daarom wordt een korte cursus ontwikkeld voor (aspirant-) gespreksleiders.

De organisatie van het geheel is in handen van de coördinator Toerusting, mevr. E.J. van Woudenberg, die verleden jaar door het Deputaatschap KGJO benoemd is. Zij coördineert de ontwikkeling en afstemming van het nieuwe materiaal. Ook staat zij open voor vragen van kerkenraden en gemeenteleden als het gaat om opvoeding, toerusting en vorming in de gemeenten. U kunt de coördinator Toerusting benaderen door te bellen naar 0348-489968 of te mailen naar coordinator@kgjo.nl

Boekennieuws

"Ook zij horen erbij. Gedachten over kinderen in de kerk", ds. W. Harinck; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 978 94 6278 0286; 92 blz.; € 9,95.

Ook zij horen erbij. Gedachten over kinderen in de kerk

In de serie "Pastorale gedachten" is weer een boekje verschenen. In veertien hoofdstukken beschrijft ds. W. Harinck zijn "Gedachten over kinderen in de kerk". In zijn "Woord vooraf" schrijft hij als doel van het boekje: 'Het ging mij om een praktische en pastorale benadering van het thema'.

Boven elk hoofdstuk staan, onder de titel, een (of meerdere) Bijbeltekst(en). Deze tekst lijkt een samenvatting te zijn van wat in het hoofdstuk wordt beschreven.

In het eerste hoofdstuk staan stukjes over verschillende personen, zoals Jesaja, Habakuk en Henoch. Dan volgt een hoofdstuk over: Kinderen in de Bijbel. Kinderen hebben een eigen plaats. Ouders hebben de taak hun kinderen te onderwijzen over de grote daden van God.

Het boekje komt als het ware steeds dichterbij: Kinderen in de gemeente. Het gaat hierin over Paulus; hoe Paulus kinderen bij de gemeente betreft. En ook over Abraham.

Ouders hebben ook de plicht om kinderen op te voeden in de kennis en vrede des Heeren; inscherpen, wijs maken tot zaligheid, met liefdevolle zorg.

In de belijdenisgeschriften lezen we ook over kinderen, zoals van de erfzonde, van de Heilige Doop. Hoofdstuk 6 leert ons over de stem van twee puriteinen; Matthew Henry en John Bunyan.

"Opvoeden, gave en opgave, essenties van christelijk opvoeden"; uitg. Driestar Educatief, Gouda; te bestellen via de webwinkel, zie: www.driestar-educatief.nl, € 12,50.

Opvoeden, gave en opgave, essenties van christelijk opvoeden

Bij Driestar Educatief verscheen "Opvoeden, gave en opgave", een handreiking met 'essenties van christelijk opvoeden'. Deze handreiking bestaat uit twee gedeeltes. Eerst komt een instructie aan de orde die bedoeld is om te lezen. Onderwerpen zijn: begeleid de trektocht, opvoeden vanuit de basis, de opvoeder, om het gezin heen en opvoeden in deze tijd.

Het tweede gedeelte bestaat uit acht instructies voor een kringgesprek. Een dergelijke praktische verwerking kan gedaan worden door de ouders samen of door met andere ouders in gesprek te gaan. De onderwerpen zijn dezelfde als uit het eerste gedeelte, met daarbij: werkwoorden onderweg, en twee actuele onderwerpen: Seksuele vorming en mediaopvoeding.

De teksten in het boekje zijn vlot geschreven, zodat ze voor een brede kring van ouders toegankelijk zijn. De thema's worden ook aan de orde gesteld op een manier die het mogelijk maakt om snel mee te denken. Ouders worden steeds uitgenodigd om eigen ervaringen en inzichten te verwoorden en daarop te reflecteren. Als voorbeeld noem ik een verwerkingsvraag uit hoofdstuk 1: 'Bedenk voor jezelf wat jouw kind weet van zonde en verzoening. Schrijf eens op welke woorden en zinnen je gebruikt in het gesprek hierover'.

Uitdrukkingen als 'nieuw hart' en 'wedergeboorte' hebben in het boekje een plaats gekregen. Dat is nodig en goed. Wel mochten dergelijke zaken meer in perspectief worden geplaatst. Op dat punt had deze uitgave meer leiding mogen geven. Laten we niet schromen te benoemen dat er van onze zijde geen mogelijkheid

Het boekje vervolgt met het heden: crèche, zondagsschool, kinderclub. En verder over: wanneer mee naar de kerk? Samuël wordt als voorbeeld genoemd. Ds. Harinck geeft op eerlijke wijze aan dat het boekje als leidraad geldt. Elk kind is uniek. Ook in het meegaan en meenemen naar de kerk. Het blijkt niet (altijd) allemaal vanzelf te gaan. Een mooie tip volgt: 'Vouw vooral uw handen en zie op God en Zijn belofte...!' Aandacht voor kinderen in de preek is belangrijk. Een taak voor de dominee, want een echte herder heeft aandacht voor heel de kudde.

Op tere wijze wordt een hoofdstuk geschreven over hoe om te gaan met kinderen en hun indrukken. Ook staat er een praktische handreiking over: na de kerkdienst.

In het laatste hoofdstuk: Verhindert ze niet... worden we op ernstige wijze bepaald bij de vraag: ben ik een verandering?

Nog klinkt Zijn stem: 'Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert hen niet'.

Een mooi en eenvoudig te lezen boekje. Op tere, nuchtere en praktische wijze worden gedachten over kinderen in de kerk beschreven.

Ida Molendijk, Ridderkerk

en hoop is tot herstel van de verhouding met God. Daarvan zal toch wat worden doorleefd. Laat kinderen ook horen dat het een groot wonder is als de Heilige Geest werkt in ons hart. Dan komt de rijkdom ervan des te meer tot uitdrukking. Dat brengt mij bij een tweede kanttekening. Het is niet ondenkbaar dat ouders op een gegeven moment bij de inleidingen op deze thema's vervolgvragen hebben. De praktijk van opvoeden is complex en weerbarstig. Daarin mag verdergaande bezinning en ondersteuning een plaats hebben.

We stellen het op prijs dat Driestar Educatief met deze uitgave dienstbaar wil zijn aan de achterban. Mogelijk wordt door de redactie een volgend deel overwogen? Het spreekt voor zich dat onze hogeschool er niet aan ontkomt om in 'essenties van christelijk opvoeden' het klassiek gereformeerde kader op constructieve wijze een plaats te geven. Daar staan we als gereformeerde gezindte immers voor: onze kinderen op te voeden naar de hoge norm van Schrift en belijdenis.

De redactie

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Carterton (NZ), Oud-Beijerland en Rock Valley (USA),
ds. C. Sonneveld te Krabbendijke;
Te Katwijk aan Zee,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Te Markham (CA),
ds. P. van Ruitenburg te Chiliwack (CA);
Te Randburg (Zuid-Afrika),
ds. J.D.M. de Heer te Middelburg-Centrum;
Te Rotterdam-Alexanderpolder,
ds. W. Visscher te Amersfoort.

Bedankt:

Voor Beekbergen en voor Nieuwerkerk,
ds. H. Hofman te Dordrecht;
Voor Drachten,
ds. C. van Krimpen te Yerseke;
Voor Leiderdorp,
ds. B. Labee te Veenendaal;
Voor Oudemirdum,
ds. F. Mulder te Rhenen.

DS. CHR. VAN DER POEL TE YERSEKE BEGRAVEN

Op vrijdagmiddag 4 maart is ds. Chr. van der Poel onder grote belangstelling te Yerseke grafwaarts gedragen. De rouwdienst voorafgaand aan de begrafenis werd geleid door ds. C. van Krimpen. Hij mediteerde over Psalm 16:6: 'De snoeren zijn mij in lieflijke plaatsen gevallen; ja, een schone erfenis is mij geworden.'
'Toen ds. Van der Poel 16 jaar oud was, heeft de Heere hem in Zijn nederbuigende goedheid stilgezet en kreeg hij een deel in het schone en lieflijke Kanaän', aldus ds. Van Krimpen. 'Toen is het lot van de eeuwige vrijheid op hem gevallen. Maar nu is hem een schone erfenis geworden. Dat is het werk van de Heere Jezus Christus. De erfenis voor de Kerk wordt in de hemel bewaard. Hier mogen ze leven van de rente van dat kapitaal, de weldaden uit dat zoen- en zoutverbond. Zondagmorgen mochten wij hier het Heilig Avondmaal houden, maar ds. Van der Poel mocht het Boven houden. Daar heeft hij het Lam gezien, Dat geslacht is van voor de grondlegging der wereld. Daar heeft hij ook de Vader gezien in Zijn eeuwige ontferming.

En met de Heilige Geest mag hij nu God Drie-enig dag en nacht grootmaken.'
Hierna sprak ds. J. Mijnders, als vriend van de overledene. 'Het is al meer dan veertig jaar geleden dat we elkaar hebben ontmoet. Wat ons van Godswege aan elkaar verbond, was het werk Gods. Zaterdagmiddag heb ik nog tegen hem gezegd: 'Chris, het duurt niet lang meer of je mag het lichaam der zonde en des doods afleggen en de Koning in Zijn schoonheid aanschouwen.' In 1992 hebben we hier in Yerseke gesproken over Romeinen 8:37: 'Maar in dit alles zijn wij meer dan overwinnaars, door Hem, Die ons liefgehad heeft.' Toen zijn onze harten ineen gevloeid. En in 2008, op Hemelvaartsdag, spraken we hier over Hebreëën 2:9: 'Maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond.' Toen mochten we samen een ogenblik achter de wolk zien. Nu is het voor hem geen klagen meer, maar mag hij zich voor eeuwig verheugen in Hem.' Hierna werd op verzoek van ds. Mijnders Psalm 89:8 gezongen: Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen.
Aan de geopende groeve werd er allereerst gesproken door ds. Van Krimpen: 'Wat zijn ze toch gelukkig die zo mogen worden weggedragen. Zelf zei ds. Van der Poel op deze plaats zo vaak: 'We staan hier tot onze schande.' Maar nu mag hij volkomen zingen van de wegen des Heeren.'
Namens de predikanten van de Gereformeerde Gemeenten voerde ds. G.J.N. Moens het woord. Hij wees op de grote plaats die de overledene onder de predikanten en in het kerkverband had ingenomen, niet alleen vanwege zijn wijze van doen, maar ook vanwege de inhoud van zijn prediking. 'Hij was eenvoudig en nuchter en het was de begeerte van zijn hart om de lof des Heeren te verkondigen. Zondagmorgen mocht hij ingaan in de vreugde des Heeren, om de Koning te zien gelijk Hij is, om Hem eeuwig te aanschouwen. Daar zal God alle tranen van de ogen afwissen en zal Hij zijn alles en in allen. En eeuwige blijdschap zal daar op hun hoofd wezen.' Op verzoek van ds. Moens werd hierna Psalm 72:11 gezongen: Zijn Naam moet eeuwig' eer ontvangen.
Namens de familie sprak de oudste zoon van ds. Van der Poel woorden van dank. Terug-

gekeerd in het kerkgebouw werd de plechtigheid afgesloten door ds. G. Bredeweg, als consulent van de gemeente Yerseke, met het lezen van Psalm 121 en dankgebed.

Krabbendijke,
J.P. Sinke

EVANGELISATIEDIENST TE NUNSPEET

Op woensdag 6 april hoopt ds. J.B. Zippro voor te gaan in een kerkdienst voor de evangelisatie in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Nunspeet, Brinkersweg 17 (hoek Aarweg). Aanvang: 19.30 uur.

VERGADERING PARTICULIERE SYNODE ZUID-WEST

De roepende kerk van Capelle aan den IJssel-West deelt mee dat de Particuliere Synode Zuid-West op donderdag 14 april hoopt te vergaderen in Elim, het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Capelle aan den IJssel-Middelwatering. Aanvang 9.30 uur. Op woensdag 13 april wordt een bidstond voor de P.S. gehouden in de Moriakerk van de Gereformeerde Gemeente Capelle aan den IJssel-West. In deze dienst, die om 19.30 uur begint, hoopt ds. G.J. van Aalst voor te gaan.

“

Vraag: Wat was de staat van Christus' verhoging?

Antwoord: De staat van Christus' verhoging omvat Zijn opstanding, hemelvaart, Zijn zitten aan de rechterhand van de Vader en Zijn wederkomst om de wereld te oordelen.

DE GROTE CATECHISMUS
VAN WESTMINSTER

Overgenomen uit 'Gewogen Woorden',
Thera Tanis-Baars/prof.dr. A. Baars, de Banier Uitgeverij

Berichten

ZENDINGSVOND IN RIJSSEN

Zendingsavond op vrijdag 8 april, aanvang: 19.00 uur, in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente van Rijssen-West, Veeneslagen 107, aldaar. Leiding: ds. J. van Laar. Ds. Zadok uit Israël hoopt iets te vertellen over het werk onder de Joden wereldwijd. Jeugdkoor Jubilate zal enkele liederen zingen. De basisschoolleerlingen en de vrouwenverenigingen zullen de in 2015 ingezamelde gelden en postzegels overdragen aan afgevaardigden van de Deputaatschappen voor de Zending, Evangelisatie en voor Israël.

Herhaalde oproep!

ZGG ZOEKT ONDERWIJSVRIJWILLIGERS!

Heb jij een afgeronde Pabo-opleiding, affiniteit met zending en ben je beschikbaar voor het cursusjaar 2016-2017? Dan is deze functie misschien iets voor jou! Kijk op www.zgg.nl/onderwijsvrijwilliger voor meer informatie. Je kunt ook bellen naar 0348-489950.

OPENING KRINGLOOPWINKEL TE RIDDERKERK

Op initiatief van de zendings- en evangelisatiecommissie van de Geref. Gemeente te Ridderkerk zal op vrijdag 8 april, om 10.00 uur, een kringloopwinkel worden geopend op de locatie Noordenweg 87, aldaar. Deze winkel is op die dag van 11.00-16.30 uur geopend om te bezichtigen en inkopen te doen. Op zaterdag 9 april is er van 10.00-16.00 uur een open dag met verschillende activiteiten. De opbrengst van deze winkel is t.b.v. zending en evangelisatie. Zie ook: www.kringloopnoordenweg.nl

WELKOM OP DE CGO!

Wilt u/wil jij kennismaken met de CGO? U/Jij wordt van harte uitgenodigd om een aantal lessen bij te wonen op de Open Dagen! De lessen worden gegeven op **zaterdag 9 april** in de cursusplaatsen Amersfoort (Van Lodenstein College), Goes (Calvin College), Kampen (verenigingsgebouw De Beukelaar) en Rijssen (Zuiderkerk); op **zaterdag 16 april** in Dordrecht (Wartburg College); op **donderdagavond 14 april** in Gouda (Driestar College).

De lessen op zaterdag beginnen om 8.30 uur en in Gouda om 19.15 uur. Op de CGO-website (www.cgo.nu) zijn de lesroosters te vinden, waarop staat vermeld welke lessen er gegeven worden tijdens de Open Dagen en de adressen van de genoemde locaties.

BIJEENKOMST HELPENDE HANDEN OVER MANTELZORG

Op maandag 18 april wordt er in de kerk van de Geref. Gemeente te Scherpenzeel, Renes 121, door Helpende Handen, afd. Midden-Nederland, een bijeenkomst gehouden over mantelzorg. Wij willen deze avond kijken wanneer u en hoe u mantelzorgers kunt inzetten, maar ook hoe u als mantelzorger de zorg voor anderen kunt combineren met uw eigen leven. Het onderwerp zal worden verzorgd door Marianne Sollie. Zij werkt als consulent bij Helpende Handen, is zelf mantelzorger en heeft ook als scribent aan een aantal boeken over mantelzorg meegewerkt. Aanvang: 20.00 uur, einde: uiterlijk 22.00 uur.

HULPVERLENING NA DE AARDBEVING IN NEPAL

Door de aardbeving in Nepal op 25 april 2015 kwamen ruim 7500 mensen om. Daarnaast verwoestte de beving honderdduizenden huizen. Er werd gul gegeven door leden van de Gereformeerde Gemeenten. In enkele maanden tijd ontving Bijzondere Noden € 1.126.910,- voor noodhulpverlening. Hoe besteedt Bijzondere Noden deze inkomsten als 'handen van de kerk'?

Direct na de aardbeving zochten we contact met internationale hulpverleningsorganisaties, Nepalese kerken en christelijke organisaties. Via verschillende kanalen kon € 314.500,- besteed worden aan de eerste noodhulpverlening, zoals tijdelijk onderdak, voedsel, watervoorziening en winterhulp. Bij noodhulpverlening is het voor Bijzondere Noden erg belangrijk dat hulp zoveel mogelijk verleend wordt via christelijke organisaties. In het hindoeïstische Nepal is evangelisatie streng verboden. Tijdens een recent bezoek hoorden we dat door de inzet van christenen de acceptatie van kerken in positieve zin is veranderd.

De hulpverlening in Nepal verloopt traag.

Bijna een jaar na de ramp is de grootste nood nog steeds het gebrek aan permanent onderdak. De regelgeving van de overheid met betrekking tot wederopbouw wisselt steeds. Daarbij zorgde een brandstofcrisis ervoor dat het bijna onmogelijk was om bouwmaterialen te transporteren. Deze situatie zorgt ervoor dat hulporganisaties nog steeds niet op grote schaal ondersteuning kunnen verlenen bij de herbouw van huizen. Dat betekent niet dat er passief gewacht wordt totdat er meer mogelijkheden zijn. Veel hulporganisaties trainen metselaars, geven voorlichting over veilige herbouw en herstellen watervoorzieningen en sanitair. Ook dat is belangrijk en een goede voorbereiding op de bouw van aardbevingsbestendige huizen.

In goed overleg met andere hulporganisaties steunt Bijzondere Noden dergelijke projecten. Na het bezoek aan Nepal kon er opnieuw € 400.000,- toegezegd worden aan een landbouwprogramma en een project voor (de voorbereiding op) huizenbouw. Nog steeds is er geld beschikbaar. Deze fondsen worden de komende tijd ingezet voor een duurzame wederopbouw van het land. Daarnaast steunen we ook de lokale kerk, die het in dit land zo moeilijk heeft, zodat zij naast de Woordverkondiging ook gestalte kunnen geven aan de Bijbelse opdracht om de naaste in nood te ondersteunen. Juist dát is voor ons als kerkelijke organisatie een belangrijke drijfveer om bij rampen hulp te verlenen.

Meer informatie en een terugblik op de reis kunt u vinden op www.bijzonderenoden.nl/actueel

VERKOPINGEN

Benthuizen

Verkoop door de vrouwenvereniging Dorcas te Benthuizen op 9 april, van 10.00 - 14.30 uur, in Ontmoeting, Dorpsstraat 69, Benthuizen. De opbrengst is voor kerk, evangelisatie, zending en gehandicapten.

Wolphaartsdijk

Verkoop door vrouwenvereniging Tabitha te Wolphaartsdijk op zaterdag 9 april, van 9.30-14.00 uur, in en rond het verenigingsgebouw, Villa Novastraat 3. Opbrengst is voor diverse goede doelen.

ZANGBIJEENKOMSTEN

Geldermalsen

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 9 april, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Tricht-Geldermalsen (Laan van Leeuwenstein 10), m.m.v. Betuwse bovenstemgroep en organist André Nieuwkoop. Opening en sluiting: ds. P. Mulder. Appelwoord: Just van Toor. Collecte t.b.v. ZGG, vertaling Bijbelverklaring Matthew Henry in het Albanees.

Gouda

Koor- en samenzangavond op zaterdag 9 april, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b, m.m.v. ds. G. Clements, die spreken zal n.a.v. het thema: De grote zendingsvraag: "Waar zijt gij?", Ridderkerks mannenkoor, jong Sursum Corda en gemengd jeugdkoor met muziekgroep uit

Gouda en enkele instrumentalisten. Collecte: t.b.v. ZGG.

Haarlem

Psalmzangdag op zaterdag 16 april in de Grote of St. Bavo te Haarlem de Psalmzangdag. Ds. A. Moerkerken zal de psalmen van een toelichting voorzien. De samenzang wordt begeleid door Pieter Heykoop. Aanvang: 13.30 uur. Deuren open: 12.30 uur open. Afsluiting: rond 16.15 uur. Voor meer info, ook voor mogelijkheden om per bus naar Haarlem te reizen, zie www.psalmezangdag.nl

Middelburg

Orgel- en samenzangavond op zaterdag 9 april, aanvang: 19.30 uur, in de Ter Hoogkerk in Middelburg, m.m.v. organist Rudi de Munck. Opening en sluiting: ouderling J.P. Bosman. Collecte t.b.v. zendingmarkt.

Veen

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 9 april, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Veen, Mussentiend 10, m.m.v. bovenstemgroep uit Hardinxveld-Giessendam. Leiding: ds. E. Bakker, die ook een meditatie zal verzorgen. Collecte t.b.v. bouwfonds van genoemde gemeente.

Yerseke

Zangavond op zaterdag 9 april, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Yerseke, m.m.v. mannenkoor Jeduthun uit Krabbendijke en jeugdkoor David uit Yerseke. Leiding: ds. C. van Krimpen. Collecte t.b.v. Theologische School.

Yerseke

Zangavond op zaterdag 16 april, aanvang: 19.30 uur, in de Hervormde Kerk te Yerseke, m.m.v. gelegenheidskoor uit Krabbendijke en enkele instrumentalisten. Ook is er samenzang. Leiding: evangelist A. van Setten. Collecte t.b.v. evangelisatiepost Merksem.

EXCURSIE VOGG, AFD. OOST

Op zaterdag 9 april organiseert afd. Oost van de VOGG een excursie naar het nieuwe Boogaard-orgel in de Ichthuskerk op Urk, Richel 2. Duur excursie: van 14.00 tot rond 16.30 uur. Er is gelegenheid om zelf het orgel te bespelen. Ook niet-leden van harte welkom! Meer informatie: <http://kerkenmuziek.nl/excursie-naar-boogaard-orgel-ichthuskerk-urk/>

RONDLEIDING DOOR AMSTERDAM

Rondleiding door Amsterdam op zaterdag 16 april o.l.v. Cor Hotting. Start bij centraal station om 10.00 uur, einde bij: Bij Simon de Looier om 12.30 uur. Kosten: € 10,- per deelnemer, gezin met kinderen onder de 12 jaar € 25,-. Opbrengst is o.a. ten bate van de evangelisatiepost Bij Simon de Looier. Tel: 0228 317447, 06-10790406. Lunchpakket meenemen.

STADSWANDELING IN DORDRECHT

Stadswandeling in Dordrecht op zaterdag 23 april. Verzamelen om 10.00 bij de Grote Kerk. Inlichtingen en aanmelden bij dhr. J.J. Rietveld, tel. 078-6180040, 06-29113262, e-mail: rietveldj@filtnet.nl Collecte voor Stichting vrienden van Heidelberg en Dordrecht.

“

**WE MOETEN IN ONS
DAGELIJKS LEVEN DE LEER
VAN GOD ONZE ZALIGMAKER
IN ALLE DINGEN
NAVOLGEN.**

JOHN BUNYAN

Kerkdiensten

ZONDAG 3 APRIL 2016

Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 18.30 uur ds. K. Boeder; Amsterdam 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Apeldoorn 15.30 uur ds. A. Schreuder; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur ds. W.J. Karels en 17.00 uur ds. D.W. Tuinier; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Beekbergen 10.00 uur ds. A. Schreuder en 19.00 uur ds. B. Labee; Berkenwoude

10.00 en 19.00 uur stud. W. Mouw; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. M. Golverdingen; Borssele 9.30 en 18.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Boskoop 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 15.00 uur ds. E. Bakker; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur ds. M. Golverdingen; Deventer 18.00 uur ds. H. van der Heiden; Doetinchem 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. H. Hofman; Ede

18.30 uur stud. J.B. Huisman; Eindhoven 16.00 uur ds. P. Mulder; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur ds. H. van der Heiden; Enter 9.30 uur ds. H. van der Heiden en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 (H.D.) en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage (zie Scheveningen); 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 18.30 uur (openb. bel.) ds. G.J. Baan; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. M. Joosse; Hilversum 10.00 en 16.00 uur stud. J.B. Huisman; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur stud. J. de Kok; Hoofddorp 19.00 uur ds. L. Terlouw; Hoogeveen 19.00 uur (openb. bel.) ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 16.00

uur ds. A.J. Gunst; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.00 uur ds. G.J. Baan; Katwijk aan Zee 10.00 en 16.00 uur ds. K. Boeder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 14.30 uur stud. W. Mouw; Leiderdorp 10.00 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; Lelystad 9.30 uur ds. W. Visscher en 16.30 uur stud. M.H. Schot; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Meeuwen 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Middelharnis 14.30 uur (H.D.) ds. J.J. van Eckveld; Mijdrecht 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. M. Mondria; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. Driessen; Naaldwijk 9.30 uur ds. H. Paul en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 15.30 uur ds. M. Mondria; Nieuwe-Tonge 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Nijkerk 14.30 uur ds. F. Mulder; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schot; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. J.J. van Eckveld; Oostburg 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 10.00 en 19.00 uur ds. W. Harinck; Oostvoorne 14.30 uur ds. J. van Belzen; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 19.00 uur ds. L. Blok; Ouddorp 18.30 uur ds. C. Harinck; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. G. Hoogerland; Poederloijen 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 18.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Poortugaal 19.00 uur (openb. bel.) ds. W. Silfhout; Poortvliet 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; Puttershoek 14.30 uur ds. G. Pater; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. H. Brons; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. J.W. Verweij; Rilland-Bath 14.00 uur ds. W.A. Zondag en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. C. Harinck en 19.00 uur ds. G. Clements; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. A.J. Gunst en 19.00 uur ds. M. Joosse; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J.J. van Eckveld en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Scherpenisse 14.30 uur ds. C. Sonneveld en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Sint Philipsland 18.30 uur ds. A.J. Gunst; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 19.00 uur stud. M.H. Schot; Spijkenisse 18.00 uur ds. W.J. Karels; Sprang-Capelle 15.30 uur ds. A.T. Huijser; Terneuzen 15.00 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Terwolde - De Vecht 14.30 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en

17.00 uur ds. A.J. de Waard; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. L. Terlouw; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 14.30 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. R.A.M. Visser; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur ds. A. Verschuure; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zoetermeer 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 16.30 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 5 APRIL 2016

Ede 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; Marknesse 19.30 uur ds. G. van Manen; Melissant 19.30 uur ds. W. Silfhout; Middelharnis 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oosterland 19.30 uur ds. J. van Belzen; Opheusden 19.30 uur (evangelisatie) ds. G. Pater; Poortugaal 19.30 uur ds. D. de Wit; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. C. Hogchem; Spijkenisse 19.45 uur ds. J.J. van Eckveld; Westzaan 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder.

WOENSDAG 6 APRIL 2016

Barneveld-Zuid 19.30 uur (zendingsdienst) ds. G.M. de Leeuw; Berkenwoude 19.30 uur ds. H. Hofman; De Valk-Wekerom 19.30 uur (GBS-dienst) ds. M. Mondria; Dinteloord 19.30 uur ds. W. Silfhout; Gouda 19.30 uur ds. L. Blok; Goudswaard 19.30 uur ds. J.S. van der Net; Hilversum 19.45 uur ds. J. van Rijswijk; Hoofddorp 19.45 uur ds. F. Mulder; Meeuwen 19.30 uur ds. W. Visscher; Melissant 19.30 uur ds. W. Silfhout; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. W.J. Karels; Nunspeet 19.30 uur (evangelisatie) ds. J.B. Zippro; Oosterend 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Poederloijen 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 19.30 uur ds. J. van Laar; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. A. Schreuder; Scherpenzeel 19.30 uur ds. A. Verschuure; Uddel 19.30 uur ds. P. Melis; Veenendaal 19.30 uur ds. B. Labee; Vlissingen

19.30 uur (bidstond) ds. S. Maljaars; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens.

DONDERDAG 7 APRIL 2016

Hendrik-Ide-Ambacht 19.45 uur (zendingsdienst) ds. C. Sonneveld; Naaldwijk 19.45 uur (openb. bel.) ds. G. Hoogerland; Ouddorp 19.30 uur ds. S.W. Janse; Puttershoek 14.30 uur (huw.bev.) ds. M. Joosse; Rhenen 19.30 uur (zendingsdienst) stud. M.T. Al-Chalabi; Scherpenisse 19.30 uur ds. M. Joosse; Waardenburg 19.30 uur (afscheidsdienst) ds. M. Mondria; Zwijndrecht 19.30 uur (GBS-dienst) ds. A.T. Huijser;

VRIJDAG 8 APRIL 2016

's-Gravenpolder 14.30 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Kootwijkerbroek 14.15 uur (huw.bev.) ds. G. Beens; Opheusden 14.00 uur (huw.bev.) ds. G.M. de Leeuw; Rijssen-Zuid 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. Sonneveld; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur (huw.bev.) ds. C. van Ruitenburg; Uddel 14.00 uur (huw.bev.) ds. G. van Manen; Veenendaal 13.15 uur (huw.bev.) ds. B. Labee;

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 3 APRIL 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 en 16.30 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 l) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur ds. D.W. Tuinier; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Psalmzangavond met Bovenstem
M.m.v. Bovenstengroep Rijssen
Orgel: Dick Slagman
Algehele leiding: student J.B. Huisman
Collecte t.b.v. Theologische School
D.V. zaterdag 2 april, aanvang: 19.00 uur
Ger. Gem. Rijssen-Noorderkerk

EVEN ER TUSSENUIT?? ZEELAND!
WWW.DEMOLENAARSWONING.NL

Te koop: vrijstaand groot woonhuis
t.o. Ger. Gem. in **Veen**. Ideaal voor gezin.
€240.000 Info: ben@senzup.nl

In Kamperland hebben wij een 7-persoons bungalow voor u te huur.

U zit dicht bij het strand en het Veerse Meer. De bungalow is van alle gemakken voorzien en er is veel ruimte en privacy! Alles is nog vrij, wees er snel bij! Voor meer info kunt u contact opnemen met 0118-584385.

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud. Info: www.es-vakanties.nl of bel: 055 3030083.

**Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl**

Te huur, vanaf 15 juli 2016:
Eengezinswoning in **WOUDENBERG**, 4 slk. Voor langere periode (>1jr). Woning staat in kindvr. wijk, nabij centrum. Info: 06-23577209.

Op vakantie in Nunspeet?
Onze hoekwoning (6-7 pers.) is vrij in week 30 & 31. Nette bewoning vereist. Tel. 0341-262443.

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

**IS DE DOOP
GELIJKTJDIG DE
WEDERGEBOORTE?**

De Puriteinen en onze vaders leren anders!
Zie onze website www.svvhd.org voor informatie of bel 0345-58 08 10. Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
H. de Jongh	Waardeburch 0418 - 65 20 39
D.D.E. Melieste	Werkendam 0183 - 70 10 17
M.K. Ligthart	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
A.J. van Lieburg	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

Te huur: appartement in Barneveld.
Lift aanwezig. Beschikbaar vanaf april t/m augustus 2016.
Contact: barneveldhuis@gmail.com of 06-13092791.

Gezellige woonruimte in woonboerderij, voor student of werkend meisje, te **Maartensdijk** (bij Utrecht). Tel. 0346-213469.

Vakantie Oostenrijk
Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See. Info: 0180-322181 / 06-51166845.

begrafenisverzorging
Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander
Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Winst uit Verlies

"Gericht gebedsleven"

thema Contactdag DV za. 16 april in Woerden met Ds. G.W.S. Mulder. Iedereen die uitziet naar dé **Troost bij kanker** is welkom. Lotsgemeenschap in luisteren en delen! Info & Opgave: 0341-250434 of www.winstuitverlies.nl

**Psalmzangavond
met bovenstem in HHK Elspeet
D.V. zaterdag 16 april 2016
Orgel: Peter Wildeman
Leiding: Ds. C. M. Buijs
Entree: gratis - Collecte: Adullam
Aanvang: 19.00 uur**

Bakkeveen/Friesland - Ommen - Hardenberg - Rheeze - Ameland - Terschelling t.h. chalets / stacars - extra afgeprijsd. Bel 0512-516096 of kijk op www.vdsluisvakanties.nl

SHG Zorg is dringend op zoek naar Kraamverzorgenden

Zowel fulltime als parttime

Wij zoeken:

- Kraamverzorgenden uit regio Goeree-Overflakkee en Tholen / Zeeland.
- Oproepkrachten kraamzorg in diverse regio's.

SHG Zorg bemiddelt in kraamzorg tussen zorgvragers en kraamverzorgenden. Dat betekent dat je als zzp'er aan de slag gaat.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met mev. A.T. Molenaar-Kok, tel. 078 - 63 117 77. Uw bemiddelingsverzoek kunt u sturen naar de secretaris van SHG, de heer A. Faso, Kelzershof 45, 2353 ST Leiderdorp of mailen naar arbeidsbemiddeling@shgzorg.nl

Kijk voor meer informatie ook op www.shgzorg.nl

Uitnodiging

Alle echtparen die tot de doelgroep van de Reformatorische vereniging voor ongewild kinderloze echtparen behoren, worden hartelijk uitgenodigd voor onze bijeenkomst op D.V. zaterdag 9 april 2016 in kerkgebouw De Hoeksteen, Vellerselaan 1 te Barneveld. Aanvang 14.15 uur.

Nico van der Voet hoopt een lezing te verzorgen met als thema:

Samen kinderloos, verschil in beleving m/v

Wilt u vrijblijvend de vernieuwde Nieuwsbrief ontvangen?

Vraag deze gratis aan via infoke@revoke.nl

Voor informatie en aanmelden zie onze website www.revoke.nl.
aanmelden@revoke.nl
of bel (06) 811 833 69

Psalmzangdag 2016

in de Grote of St. Bavokerk te Haarlem op D.V. 16 april

Aanvang 13.30 uur, deuren open 12.30 uur
Meditaties ds. A. Moerkerken, Capelle aan den IJssel
Organist Pieter Heykoop

WWW.PSALMZANGDAG.NL

*Met de bus naar de
Psalmzangdag?
Kijk op de site.*

Psalm
zang
dag

Agathos

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777

www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

E-Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

Te huur in Garderen:
mooie ruime **vakantiebungalow**,
grenzend aan het bos.
V.a.g.v., 10 pers., wifi aanwezig,
www.bungalowingarderen.nl
Voor info: 0180-313155
of 06-38204213.

**Te koop: ruim chalet op rustige
camping in Uddel.** V.a.g.v. Sterk in
prijs gedaald. Vraagprijs € 45.000,-.
Inl. 0342 - 43 00 14.

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis
kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door
medewerkers met een reformatorische
identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg**
en **huishoudelijke hulp**

Nebo

‘Het personeel van Nebo is
ontzettend aardig en behulpzaam.’

Net als in alle locaties van Cedrah proberen we u in Nebo een thuis te geven waar u zich welkom weet. We luisteren naar uw wensen en behoeften en bieden waar nodig ondersteuning en professionele zorg op maat. Er is alle ruimte en gelegenheid om op te trekken met mensen die over wezenlijke dingen vaak hetzelfde denken als u. We stellen u graag op uw gemak door de vertrouwde reformatorische leef sfeer en bieden u een veilige woon- en leefomgeving.

Meer info? Bel naar 078 612 42 88, mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

**Fiscaal advies voor predikanten
& administratieve ondersteuning
voor kerkenraden**

+

Drs. Arjan Pul RB
Belastingadviseur

- Ruime ervaring in het verzorgen van aangiften en aanverwante fiscale zaken
- Administratieve ondersteuning kerkenraden (salarisverwerking kosten e.d.)
- Netwerk voor kerkrechtelijke vraagstukken en schuldhulpverlening

9

Van Lienden & Kooistra
— ACCOUNTANTS ADVISEURS —

Barneveld 0342 - 400 625 Rhenen 0317 - 615 686 vlkadviseurs.nl/predikanten

**Reformatorische
Psychologenpraktijk
Nederland**

Reformatorische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

VANAF 1-1-2016 EEN NIEUW ADRES!

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rp nederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

NORWICH, (Ontario) Canada.
Te huur voor vakantie: Woning,
2/6 personen. Dicht bij kerk.
Info: joanne.otten123@gmail.com

**Vakantiewoning in de Harz voor
6-8 personen** (evt. groepsmogelijkhe-
den). Info: www.harz-vakantiewoning.nl
of tel. 06-47151971 voor reservering.

Heel veel Aanbiedingen!
www.derooboeken.nl
078-6124081

Enthousiaste medewerkers! Uw droom?

BM Empowerment
Jannette Baaij-Melis

Uw partner voor coaching, training, projectmanagement en
interim leiderschap in (onderwijs)organisaties.

(06)214 79 212
info@bm-empowerment.nl
www.bm-empowerment.nl

**GROTE DROOGTE
IN AFRIKA**

doneer via onze WEBSITE WWW.BIJZONDERENODEN.NL

Dit jaar is het extreem droog in zuidelijk Afrika. Een warme golfstroom (El Niño) heeft grote gevolgen voor het klimaat wereldwijd. Grote overstromingen maar ook langdurige droogte zorgen ervoor dat oogsten mislukken. Een hongersnood dreigt.

In Malawi en Zimbabwe is de noodtoestand uitgeroepen. Bijzondere Noden geeft partnerorganisaties in deze regio's extra ondersteuning om deze zware periode te overleven.

Helpt u mee? Maak een gift over naar: **NL52INGB0000307447**
o.v.v. Noodhulp zuidelijk Afrika

**bijzondere
noden**
handen van de kerk

Deputaatschap tot Hulpverlening
in Bijzondere Noden van
de Gereformeerde Gemeenten

HULP NA EEN ONGEVAL

Bent u slachtoffer geworden van een ongeval? Heeft u hierdoor schade? DB Letselschade kan u geheel kosteloos begeleiden bij het verhalen van uw schade.

Voor meer informatie: www.db-letselschade.nl of 0252-701108.

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus
Eminent
Domus
Monarke
Cantilena
enz.

Ruime ervaring
in zaal- en
kerkorgels

Stolk
orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkje
Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

Begravenisonderneming De Floe

Delkant 8 | 5311 CJ Gameren
Tel. 0418 - 56 21 74

www.begravenisondernemingdekloe.nl

WAARDEVOLLE UITGAVE!

3e druk!

49,95

Ds. Chr. van der Poel

DE HEIDELBERGER 52 preken

Deze verklaring van de Heidelbergse Catechismus werd door ds. Van der Poel in de loop der jaren uitgesproken in zijn gemeente. Op eenvoudige en indringende wijze confronteert hij de lezer met de aloude leer die de zondaar op het diepst vernedert en God in Christus op het hoogst verheerlijkt. Het was zijn hartelijke wens dat deze verklaring van Sions troostboek zou mogen dienen tot onderwijs en vertroosting, tot verheerlijking van Gods Naam en tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Geb. 791 blz.

bezoek onze webwinkel
www.gebrkoster.nl

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

www.boekhandeldezonnebloem.nl

STRESS
ONZEKERHEID
ROUW
AUTISME
HUWELIJK
VERLIES
OPVOEDING
SEKSVERSLAVING
ADHD

psychosociale hulpverlening
& advies

Albert Bronkhorst
06 108 355 95
www.abconsults.nl

HARKES Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Redacteur:

ds. B. Labee

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@kliksafe.nl

Boeken ter recensie

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

Meditaties, kerknieuws

(m.u.v. beroepingswerk) en berichten

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsen 131
2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865
F 0180-423583
E jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij,

postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899, F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl
Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: Zal er herkenning zijn in de hemel?

Zullen Gods kinderen elkaar herkennen in de hemel? En zullen we weten dat anderen verloren zijn zoals we dat lezen van de rijke man in de gelijkenis van Lázarus?

Herkenning

Het is onze stellige overtuiging dat de gezaligden elkaar zullen (her)kennen in de hemel. Graag willen we daar iets over schrijven. Met vooraf de nadrukkelijke kanttekening dat het maar *bijzaak* is. De ware hemelvreugde overstijgt namelijk vele malen deze herkenning. Van oude tijden af is er al in de christelijke kerk gesproken over deze dingen, zonder dat de Bijbel er een direct antwoord op geeft. Het is niet verkeerd om over deze zaken na te denken. Calvijn noemt de overdenking van het toekomstige leven één van de grondtrekken voor het christenleven!

Wat de herkenning van Gods kinderen betreft, allereerst verwijzen we naar het woord van de Zaligmaker: 'Doch Ik zeg u, dat velen zullen komen van oosten en westen, en zullen met Abraham en Izak en Jakob aanzitten in het Koninkrijk der hemelen' (Matthéüs 8:11). Uit deze woorden kunnen we afleiden dat in de hemel de aartsvaders Abraham, Izak en Jakob geen onbekenden zullen zijn van het ware pelgrimsvolk. Ook de woorden die David sprak toen zijn kind - uit overspel met Bathséba geboren - stierf, is moeilijk anders te duiden. David sprak: 'Ik zal wel tot hem gaan, maar hij zal tot mij niet wederkomen' (2 Samuël 12:23b). Verder noemen we de geschiedenis op de berg

der verheerlijking, waar de drie discipelen én Mozes én Elfa herkennen. Zou dat geen heenwijzing zijn naar het hemelse Jeruzalem? In zijn 'Redelijke Godsdienst' schrijft ds. W. à Brakel (deel

II, pagina 776): '...en verder, dat allen in de hemel van allen en een ieder gekend zullen worden (...); daar zal niemand vreemdeling zijn, of als zodanig van iemand aangezien worden, want men zal het geheugen niet verloren hebben; onkunde is zwakheid, en daar zal geen onvolmaaktheid zijn; de gemeenschap zal daar volmaakt met elkander zijn, en dies niet blindelings, maar met kennis; ik acht dat men de wegen die de Heere een ieder geleid heeft, elkander zal verhalen, en de volmaaktheden van God, die zich in iedere stap opdeden met elkander zal roemen en prijzen...'

Gelijkenis over Lázarus

Vanuit de ingrijpende gelijkenis van de arme Lázarus en de rijke man mogen we niet afleiden dat de hemelingen zullen weten dat anderen verloren zijn en daar smart over zouden hebben. Dat zou in strijd zijn met de volmaakte zaligheid die daar genoten zal worden. Opnieuw citeren we à Brakel in het vervolg (pagina 777) op bovengenoemde: 'Het missen van de zijnen zal daar geen droefheid baren, omdat alle lichamelijke betrekking en genegenheden daar ophouden, en de rechtvaardigheid van God al zowel de stof van blijdschap en verheerlijking van God zal zijn, als Zijne goedheid'. De werkelijkheid van de hemelse heerlijkheid gaat ons bevattingsvermogen ver te boven. Tegelijk, als we onbekeerd zullen sterven, tekent deze gelijkenis de ontzaglijke werkelijkheid van de hel. Ons hart zou wel moeten beven als we hierover denken. Lezer/lezeres: waar zult u/zal jij eeuwig, eeuwig, eeuwig wezen? Zoek de Heere toch terwijl Hij nabij is!

Hemelvreugde

De werkelijke hemelvreugde zal echter niet bestaan uit de voortzetting van de aardse 'zoete banden' die er gevallen zijn tussen Gods ware kinderen. In de hemel zal de eeuwige vreugde bestaan in de gemeenschap met God, de Vader, het Lam en de zeven Geesten voor de troon. Niet de verlore vromen zullen op aarde, laat staan in de hemel, in het middelpunt staan, maar de Drie-enige God. De volmaakte gemeenschap der heiligen zal voor en boven alles zijn in de Heere en dan -in en door Jezus als het levengevende Hoofd- met elkaar, als de lidmaten van Zijn lichaam.

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'.

Graag wel wat geduld, er liggen inmiddels ruim zestig (!) vragen te wachten.